

Ledsagning riktlinje 190829

Skapad av	Dokumentansvarig	Dokumentnummer	Datum	Revision
Angelica Persson	Verksamhetschef		2026-09-149-	0

Ledsagarservice enligt LSS 9 §, punkt 3**Kommentar [EÖ1]:** Lägg gärna över dokumentet i en modern mall ☺

Av förarbetena till LSS och insatsen ledsagarservice framgår bl.a. följande (prop. 1992/93:159 s. 74). Ledsagarservice är en betydelsefull insats som kan underlätta för personer med omfattande funktionshinder att delta i samhällslivet. Ledsagning bör vara en uppgift som ingår i personlig assistans för dem som har sådant stöd. Servicen bör erbjudas personer som tillhör lagens personkrets men inte har personlig assistans, för att t.ex. besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter eller kulturlivet eller bara promenera. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven. I specialmotiveringen till bestämmelsen anføres bl.a. att avsikten är att den enskilde ska få hjälp med att komma ut bland andra människor, exempelvis ledsagning för besök hos vänner eller vid deltagande i kulturlivet (a.a., s 178).

I insatsen ingår inte omvårdnad (jfr 9 e § LSS). Omfattande insatser i assistansliknande former faller även utanför insatsens tillämpningsområde (jfr HFD 2011 ref 8). Däremot anses allmänt att vissa omvårdande inslag som ett naturligt inslag i utförandet av insatsen ingår. Dessutom kan ledsagning vid besök inom hälso- och sjukvård ingå i uppdraget.

Högsta förvaltningsdomstolen, HFD, har meddelat ett flertal vägledande avgöranden angående det närmare innehållet i insatsen (se vidare HFD 2011 ref 8, ref 60 samt ref 62 I och II).

Beslut enligt LSS 9 § 3 Ledsagarservice

Den enskilde kan ansöka om ledsagarservice för vissa regelbundet återkommande behov med en viss omfattning. Det är också möjligt att ansöka inför specifika tillfällen eller en viss särskild aktivitet.

För att ha rätt till ledsagning enligt LSS 9 § 3 förutsätts att den enskilde tillhör personkretsen i 1 § LSS och har behov av insatsen. Insatsen beviljas inte till personer som har personlig assistans. Detta beror på att personlig assistans normalt anses tillgodose den enskildes behov av ledsagning. Insatsen beviljas som huvudregel inte heller till den som med stöd av 9 § 9 LSS bor på en bostad med särskild service för vuxna eftersom det i denna insats ingår fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter (jfr 9 e § LSS). I sammanhanget bör observeras att det i rättspraxis har ansetts möjligt att undantagsvis bevilja ledsagarservice när behovet inte tillgodoses av boendepersonalen (jfr RÅ 1995 ref 47).

Insatsen söks av den enskilde eller dennes legala ställföreträdare hos kommunens biståndshandläggare. Insatsen ska alltid föregås av ett individuellt beslut och ska innehålla antal beviljad ledsagarservice i timmar per månad.

Frågan om det närmare innehållet i insatsen har varit föremål för HFD:s bedömning (jfr ovan). HFD har sammanfattningsvis ansett att är en tämligen begränsad insats, avsedd att ge funktionshindrade som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assistans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter och bryta social isolering. Utlandsresor anses normalt inte

Ledsagning riktlinje 190829

Skapad av	Dokumentansvarig	Dokumentnummer	Datum	Revision
Angelica Persson	Verksamhetschef		2026-09-149-	0

ingå i insatsen (jfr HFD 2011 ref 60). Insatsen kan undantagsvis beviljas för en enklare aktivitet utomlands vid speciella omständigheter (jfr RÅ 2003 ref 79 I).

Verkställighet av beslut

Insatsen ska som alla insatser enligt LSS utformas så att den stärker den funktionshindrades möjligheter att leva ett självständigt liv. Utförandet planeras mellan den funktionshindrade och ansvarig i kommunen inom kalendermånaderna. Huvudregeln är att eventuella timmar som inte utnyttjats en månad inte kan överföras till nästkommande månad, då ledsagarservice är tänkt för att personer ska ges möjlighet att ha en fullgod fritid året om.

Ledsagarservice kan verkställas antingen med kommunens egen personal eller att kommunen anlitar uppdragstagare som utför insatsen. När kommunen anlitar en uppdragstagare för detta ändamål gäller följande.

Uppdrag och ersättning för ledsagare

Vid rekrytering av ledsagare ansvarar kommunen för att tydligt informera om uppdraget, vad som ingår i detta inbegripet vilka aktiviteter som kan bli aktuella samt vilket arvode som utgår i samband med uppdraget.

För att ledsagningen ska användas för annat än sedvanliga enklare aktiviteter, det vill säga för specifika tillfällen eller en viss särskild aktivitet, krävs särskild överenskommelse med kommunen.

Som ledsagare innehar man ingen anställning i kommunen utan ett arvoderat uppdrag. Det innebär bland annat att man inte automatiskt har rätt till ett nytt uppdrag om den man är ledsagare till vill avsluta insatsen. Uppdraget påbörjas och avslutas hos den funktionshindrade, om inget annat är överenskommet. Som ledsagare förväntas man att följa kommunens drogpolicy.

Kommunen har tecknat en *olycksfallsförsäkring* som gäller ledsagaren under tiden för uppdraget, så kallad verksamhetstid. Den innebär också att ledsagaren är försäkrad till och från uppdraget som ledsagare.

Ledsagning vid färdtjänstresa

Om den enskilde har beviljats ledsagarservice ska den enskilde tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst även gälla ledsagaren (se 8 § lagen om färdtjänst respektive 6 § lagen om riksfärdtjänst). Själva ledsagningen beviljas emellertid inte enligt nämnda lagrum utan enligt 9 § 3 LSS. Ledsagaren åker med kostnadsfritt.

Omkostnadsersättning till ledsagare

Ledsagning riktlinje 190829

Skapad av	Dokumentansvarig	Dokumentnummer	Datum	Revision
Angelica Persson	Verksamhetschef		2026-09-149-	0

Ersättning vid ledsagning i närmiljö

För tiden som uppdraget avser utgår ett skattepliktigt arvode/timersättning (bilaga 1)

Ersättning för kostnader som sker i samband med ledsagning i närområdet ersätts med upp till 500 kr

Omkostnadsersättningen utgår för rimliga kostnader för *inträden/ biljetter och mat*. Vad som kan anses vara rimliga kostnader är utgångspunkten om aktiviteten ”går att välja bort” eller inte. T.ex. en inträdesbiljett till bio eller liknande går inte att välja bort och godkänns normalt, medan tex. godis/popcorn till bion går att välja bort. För inträden ersätts hela kostnaden, under förutsättning att den inte överstiger normal omkostnadsersättning.

Kostnader för måltider ersätts enligt principen ”dagens”.

Alla omkostnader i samband med uppdraget ska redovisas med kvitton. Ofullständiga kvitton eller anspråk på ersättning utanför det som är överenskommet utbetalas inte.

Ersättning vid tillfällig ledsagning och/eller resa utanför närmiljö

Ledsagning i samband med resa utgår ett skattepliktigt arvode/timersättning (bilaga 1). Ersättningen utgår med högst 12 timmar per dygn. 10 timmar per dag och 2 timmar per natt.

Omkostnadsersättningen utgår för rimliga kostnader för *inträden/ biljetter och mat*. Vad som kan anses vara rimliga kostnader är utgångspunkten om aktiviteten ”går att välja bort” eller inte. T.ex. en inträdesbiljett till bio eller liknande går inte att välja bort och godkänns normalt, medan tex. godis/popcorn till bion går att välja bort.

Om måltiderna måste ätas ute ersätts måltiderna enligt principen ”dagens”.

Alla omkostnader i samband med uppdraget ska redovisas med kvitton. Ofullständiga kvitton eller anspråk på ersättning utanför det som är överenskommet utbetalas inte.

Omkostnader i samband med ledsagarservice för den enskilde

Insatsen ledsagarservice omfattar däremot ingen särskild omkostnadsersättning som kan utbetalas till den enskilde med stöd av 9 § 3 LSS då lagstöd saknas för detta (jfr HFD 2011 ref 8). Önskar den enskilde särskild ytterligare ersättning med anledning av ledsagningen är denne hänvisad till att ansöka om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Bilaga 1

2026-09-17

Ledsagning riktlinje 190829

Skapad av	Dokumentansvarig	Dokumentnummer	Datum	Revision
Angelica Persson	Verksamhetschef		2026-09-149-	0

Ersättningsnivåer för ledsagare enligt LSS 9 §, punkt 3

För tiden som uppdraget avser utgår ett *skattepliktigt arvode per timme*.

Aktuell ersättningsnivå är 119,51 kronor per ledsagartimme. Semesterersättning eller ersättning för eventuell obekväm arbetstid utgår inte.

Ersättningsnivån ska årligen revideras och följa ersättningsnivån för vårdbiträdes ingångslön.

Om ersättning för omkostnader som ledsagaren har haft med anledning av uppdraget kan särskild överenskommelse träffas med kommunen.